

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання вдосконалення управління об'єктами державної
власності»

I. Визначення проблеми

Відповідно до Закону України «Про Фонд державного майна України» Фонд державного майна України (далі – Фонд) є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» в управлінні Фонду знаходиться 278 господарських товариств, в управлінні інших органів виконавчої влади – 187 господарських товариств. Здійснюючи свої повноваження в сфері управління корпоративними правами держави Фонд проводить моніторинг фінансово-економічних показників діяльності господарських товариств, які належать до сфери його управління, а також входить до складу наглядової ради таких товариств. Під час перевірки фінансово-економічних показників зазначених товариств Фонд виявляє значну кількість товариств, переоцінка необоротних активів яких здійснюється без дотримання статті 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (далі – Закон про оцінку).

Стаття 7 Закону про оцінку передбачає обов'язковість проведення оцінки майна у випадках переоцінки основних засобів для цілей бухгалтерського обліку. Однак, господарські товариства зазначену норму не виконують з огляду на те, що законодавство, яке регулює питання ведення бухгалтерського обліку, не визначає обов'язковість здійснення переоцінки своїх активів із залученням суб'єктів оціночної діяльності. Зазначена розбіжність в законодавствах призводить до невідповідності наявної балансової вартості активів господарських товариств її ринковій (справедливій) вартості. Фонд, як орган управління державним майном, стикається з проблемою неналежного бухгалтерського обліку у державних підприємств, що у свою чергу впливає на неефективну господарську діяльність.

Також, зазначена проблема призводить до неефективного виконання норми статті 22 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», відповідно до якої об'єкти малої приватизації підлягають продажу за їх балансовою вартістю. До об'єктів малої приватизації можуть належати як цілісні майнові комплекси, які згідно із зазначеним законом за своїми характеристиками не можуть бути віднесені до

об'єктів великої приватизації, так і окремо визначені об'єкти (наприклад нерухомість або об'єкти незавершеного будівництва), які обліковуються на балансі державних підприємств, господарських товариств. Зазначені об'єкти малої приватизації мають досить низьку стартову ціну продажу через відсутність належного бухгалтерського обліку на підприємствах. Це, у свою чергу, призводить до недоотримання державним бюджетом надходжень від приватизації об'єктів малої приватизації. Усунення цієї проблеми можливе шляхом дотримання зазначеними господарськими товариствами статті 7 Закону про оцінку під час ведення бухгалтерського обліку та забезпечення Фондом рецензування відповідних звітів про оцінку, складених для цілей бухгалтерського обліку.

Слід відмітити, що згідно із Законом про оцінку до основних напрямів державного регулювання оціночної діяльності в Україні, зокрема належить забезпечення контролю за виконанням оцінювачами та суб'єктами оціночної діяльності умов здійснення оціночної діяльності, який забезпечується Фондом шляхом рецензування звітів про оцінку майна.

Закон про оцінку визначає обов'язковість рецензування звітів про оцінку виключно у випадках прийняття, погодження та затвердження оцінки майна державним органом приватизації або іншим органом державної влади чи органом місцевого самоврядування. В інших випадках рецензування звітів про оцінку здійснюється за запитом особи, яка заінтересована у використанні такого звіту, та виконується іншими особами, визначеними статтею 13 Закону про оцінку. На сьогодні законодавство не встановлює чіткої норми, яка зобов'язувала державні підприємства, господарські товариства забезпечувати рецензування звітів про оцінку, складених для цілей бухгалтерського обліку, хоча з огляду на норму статті 13 Закону про оцінку це має бути обов'язковим, оскільки оцінка майна приймається Фондом (іншим органом державної влади) виконуючи свої функції як органа управління державним майном.

У своїй діяльності Фонд стикається із значним обсягом звітів про оцінку, складених суб'єктами оціночної діяльності для випадків, які не передбачають проведення обов'язкового рецензування фахівцями органів приватизації. Значне занепокоєння викликає низька якість таких робіт, що призводить до викривлення результатів оцінки, зокрема під час проведення переоцінки активів підприємств з метою приведення їх вартості до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності або з метою передачі майна в заставу для отримання кредитів, тощо. Відсутність відповідних норм в законодавстві щодо необхідності рецензування звітів про оцінку, складених для цілей бухгалтерського обліку, призводить до зловживань посадовими особами державних підприємств або акціонерних товариств з державною часткою під час розпорядження державними активами.

З огляду на зазначене, та з метою впровадження норм, які б визначили обов'язковість дотримання державними підприємствами та господарськими товариствами положень статті 7 Закону про оцінку під час переоцінки своїх активів та проведення рецензування відповідних звітів про оцінку, складених

для цілей бухгалтерського обліку, державними органами приватизації, Фонд розробив проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання вдосконалення управління об'єктами державної власності» (далі – Проект).

Дія Проекту розповсюджується на:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання Проекту є:

дотримання державними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, статті 7 Закону про оцінку під час переоцінки своїх активів, що забезпечить відповідність балансової вартості активів таких підприємств ринковій (справедливій) вартості;

забезпечення контролю за якістю звітів про оцінку майна, складених для цілей бухгалтерського обліку, шляхом рецензування таких звітів.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Під час розробки Проекту розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
1. Прийняття Проекту	Проект встановить обов'язковість проведення переоцінки активів державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, із залученням суб'єктів оціночної діяльності, що позитивно вплине на господарську діяльність таких підприємств – балансова вартість активів зазначених підприємств відповідатиме їх ринковій (справедливій) вартості. Також Проектом встановиться обов'язковість рецензування звітів про оцінку, складених для цілей бухгалтерського обліку, що забезпечить: усунення підґрунтя для зловживань посадовими особами державних підприємств та господарських товариств з державною часткою під час розпорядження державними

	<p>активами; встановлення належного контролю з боку держави за якістю звітів про оцінку, складених суб'єктами оціночної діяльності для цілей бухгалтерського обліку; об'єктивну стартову ціну об'єктів малої приватизації, яка відповідатиме ринковій вартості.</p>
2. Неприйняття Проекту	<p>Обов'язковість проведення рецензування звітів про оцінку, складених для цілей бухгалтерського обліку, не визначена. Державні підприємства та господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, для переоцінки своїх активів не залучають суб'єктів оціночної діяльності. Проблеми, пов'язані з невідповідністю балансової вартості активів зазначених підприємств ринковій (справедливій) вартості та відсутності належного контролю за діяльністю посадових осіб зазначених товариств, продовжить своє існування.</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1. Прийняття Проекту	<p>Проект усуне підґрунтя для зловживань посадовими особами державних підприємств та господарських товариств з державною часткою під час розпорядження державними активами, забезпечить встановлення об'єктивної стартової ціни об'єктів малої приватизації, яка відповідатиме ринковій вартості, що в свою чергу забезпечить надходження до державного бюджету від приватизації таких об'єктів.</p>	Відсутні
2. Не прийняття Проекту	<p>Балансова вартість об'єктів малої приватизації не відповідатиме ринковій вартості, що призведе до встановленню невідповідної стартової ціни таких об'єктів. Відсутнє законодавче підґрунтя для посилення контролю з боку держави за якістю звітів про оцінку, складених для цілей бухгалтерського обліку.</p>	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Дія Проекту не впливає на сферу інтересів громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1. Прийняття Проекту	Балансова вартість активів державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, відповідає ринковій (справедливій) вартості, що забезпечить ефективний бухгалтерський облік на підприємствах та позитивно вплине на господарську діяльність таких підприємств в цілому.	Витрати на переоцінку активів суб'єктів господарювання передбачаються фінансовими планами, що затверджуються органами управління об'єктами державної власності.
2. Неприйняття Проекту	Відсутні Бухгалтерський облік державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, здійснюється без дотримання статті 7 Закону про оцінку, балансова вартість активів зазначених підприємств не відповідає ринковій (справедливій) вартості. У разі переоцінки своїх активів із залученням суб'єктів оціночної діяльності відповідні звіти про оцінку не рецензуються державними органами приватизації, наслідком чого є відображення у бухгалтерському обліку спотворених даних про вартість активів зазначених підприємств.	Додаткові витрати відсутні.

Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» в управлінні Фонду та управлінні інших органів виконавчої влади знаходяться господарські товариства, які відносяться до великих суб'єктів господарювання (390 господарських товариств) та суб'єктів господарювання середнього підприємництва (79 господарських товариств).

Згідно з переліком об'єктів, що підлягають приватизації у 2019 році, до великих суб'єктів господарювання належать 87 суб'єктів господарювання, до суб'єктів господарювання середнього підприємництва належать 335

суб'єктів господарювання. Такі суб'єкти господарювання найбільше підпадають під дію Проекту, оскільки вони є замовниками оцінки.

Також виконавцями робіт з оцінки майна є суб'єкти оціночної діяльності. Згідно із даними Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, який відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» веде Фонд, на сьогодні мають право здійснювати оціночну діяльність 2829 суб'єктів оціночної діяльності. Такі суб'єкти оціночної діяльності належать до мікро- та малих суб'єктів господарювання. Із загальної кількості зареєстрованих суб'єктів оціночної діяльності 1444 суб'єктів оціночної діяльності (фізичні особи – підприємці) належать до мікросуб'єктів господарювання.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	477	414	1385	1444	3720
Питома вага групи у загальній кількості, %	12,8	11,1	37,2	38,8	100

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на ознайомлення з Проектом, гривень	30 хв, що становить 12,6 грн $((25,13*30)/60)$	не передбачені
2	Інше: підготовка матеріалів та іншої необхідної інформації оцінювачу, необхідних для проведення оцінки	120 хв, що становить грн 50,3 $((25,13*120)/60)$	не передбачені
3	РАЗОМ (рядок 1 + рядок 2), гривень	62,9	-
4	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	891	-
5	Середні витрати одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва на оплату послуг оцінювача на переоцінку активів, тис гривень	34,60 *	-
	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого		

6	та середнього підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) ((рядок 3 + рядок 5) x на рядок 4), тис гривень	30884,64	-
---	---	----------	---

*дані визначені відповідно до вимог п. 2 розділу II Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого наказом Фонду від 31.12.2015 № 2075, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.01.2016 за № 60/28190 та листа Фонду від 14.02.2019 № 10-59-2927 «Щодо формування показників очікуваної найбільшої ціни надання послуг з оцінки об'єктів оцінки в II півріччі 2018 року».

ТЕСТ

малого підприємства (М-Тест)

1. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємства (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємства, на яких поширюється регулювання: 2829 суб'єктів, у тому числі малого підприємства – 1385 суб'єктів оціночної діяльності та мікропідприємства – 1444 суб'єктів оціночної діяльності;

питома вага суб'єктів малого підприємства у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив – 76,0 відсотків.

2. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємства на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємства щодо виконання регулювання та звітування				
1	Процедури організації виконання вимог регулювання <i>Формула:</i> <i>витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємства процедур на впровадження вимог регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємства (заробітна плата) X оціночна кількість внутрішніх процедур</i>	ознайомлення з Проектом, – 30 хв, що становить 12,6 грн ((25,13*30)/60)	витрати відсутні (ознайомлення здійснюється одноразово)	не передбачені
2	Інші процедури <i>Формула:</i> <i>витрати часу на ознайомлення суб'єктами малого підприємства з проектом X</i>	опанування алгоритму взаємодії замовника оцінки та оцінювача –	витрати відсутні (ознайомлення здійснюється одноразово)	не передбачені

	<i>вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість внутрішніх процедур</i>	60 хв, що становить 25,13 грн ((25,13*60)/60)		
3	Разом, гривень	37,7	X	-
4	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	2829	витрати відсутні	-
5	Сумарно, гривень <i>Формула: відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 3 X рядок 4)</i>	106653,3	X	-

* заробітна плата у погодинному розмірі згідно зі статтею 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» становить 25,13 грн.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
1. Прийняття Проекту	4	Забезпечується досягнення цілей
2. Неприйняття Проекту	1	Поставлені цілі не будуть досягнуті, проблема не буде усунена.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Збереження чинного регулювання зазначених питань	відсутні	відсутні	У разі залишення без змін існуючої на даний момент ситуації проблеми продовжать своє існування. Зокрема це проблеми, пов'язані з невідповідністю балансової вартості активів суб'єктів господарювання з державною часткою ринковій (справедливій)

			вартості та відсутністю належного контролю за діяльністю посадових осіб зазначених товариств, а також невідповідністю стартової ціни об'єктів малої приватизації.
Прийняття нормативно-правового акта	Встановлення норм, які забезпечать покращення бухгалтерського обліку державними підприємствами та господарськими товариствами з державною часткою, відповідності балансової вартості їх активів ринковій (справедливій) вартості та встановленню відповідної стартової ціни об'єктів малої приватизації.	відсутні	у разі прийняття акта повною мірою забезпечується досягнення цілей

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Збереження чинного регулювання зазначених питань	У разі збереження чинного регулювання зазначених питань бухгалтерський облік державними підприємствами та господарськими товариствами з державною часткою здійснюватиметься без дотримання статті 7 Закону про оцінку, а рецензування звітів про оцінку, складених для цілей бухгалтерського обліку, не забезпечуватиметься державними органами приватизації. У такому випадку не забезпечуватиметься контроль з боку держави за посадовими особами зазначених підприємств та за якістю звітів про оцінку, складених для цілей бухгалтерського обліку. Існуватиме підґрунтя для	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується

	зловживання зазначеними посадовими особами своїми повноваженнями під час розпорядження державним майном. Відсутні законодавчі важелі, які забезпечать відповідність стартової ціни об'єктів малої приватизації ринковій вартості. На підставі викладеного можна дійти висновку, що ця альтернатива є неприйнятною.	
Прийняття Проекту	У разі прийняття акта повною мірою забезпечується досягнення наведених у цьому Аналізі цілей.	Позитивно на дію Проекту як регуляторного акта впливає те, що він викладений прозоро та чітко, а також відповідає вимогам актів вищої та однакової юридичної сили.

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Нормативно-правова база, що регулює питання господарської діяльності, управління об'єктами державної власності, організації і методології визначення вартості об'єктів державної власності та приватизації державної власності включає: Господарський кодекс України, Закону України «Про управління об'єктами державної власності», Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна», національні стандарти оцінки майна.

Розв'язання визначеної проблеми досягається шляхом встановлення норм, відповідно до яких:

державні підприємства, господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, а також підприємства, на балансі яких знаходяться об'єкти малої приватизації зобов'язані вести бухгалтерський облік із дотриманням норм Закону про оцінку;

державні підприємства, господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, а також підприємства, на балансі яких знаходяться об'єкти малої приватизації зобов'язані надавати звіти про оцінку, складені для цілей бухгалтерського обліку, на рецензування до державних органів приватизації.

Заходи, що пропонуються для розв'язання проблеми:

1) погодити Проект із Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України та Державною регуляторною службою України;

2) направити Проект до Міністерства юстиції України з метою проведення юридичної експертизи.

Дії суб'єктів господарювання:

суб'єктам оціночної діяльності – ознайомлення з регуляторним актом та дотримання його норм під час проведення оцінки;

Дії суб'єктів великого та середнього підприємництва – ознайомлення з регуляторним актом та дотримання його норм, а також надання необхідної інформації суб'єкту оціночної діяльності – суб'єкту господарювання для проведення оцінки активів таких підприємств.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація Проекту не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України, а навпаки сприятиме збільшенню його доходів.

Прийняття Проекту постанови не призведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат з Державного бюджету.

Державний контроль за додержанням вимог цього регуляторного акта буде здійснюватися центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії Проекту необмежений у часі.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Для відстеження результативності Проекту основними показниками результативності акта визнано:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта (суб'єкти господарювання та суб'єкти оціночної діяльності);

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта;
кількість звітів про оцінку, що надійшли на рецензування до Фонду;
кількість звітів про оцінку, які на підставі висновку рецензентів визнані такими, що повністю відповідають вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна;
кількість звітів про оцінку, які є неякісними та (або) непрофесійними;
кількість звітів про оцінку, які за результатами рецензування повернені на доопрацювання.

Проект розміщено на офіційному сайті Фонду з _____ і підлягає оприлюдненню не менше одного місяця до його затвердження, що є достатнім для інформованості громадськості з метою вивчення Фондом її думки з приводу результативності заходів, що запроваджуються актом.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відповідно до законодавства Фонд здійснюватиме базове, повторне та періодичне відстеження результативності Проекту у строки, визначені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності Проекту здійснюється до набрання чинності зазначеним проектом шляхом вивчення думки спеціалістів у сфері оцінки та широкої громадськості.

Результативність змін, що вносяться Проектом, вивчатиметься Фондом протягом року з дати набрання чинності актом під час повторного відстеження. За результатами такого відстеження буде проведений порівняльний аналіз показників результативності Проекту до набрання ним чинності і після набрання чинності.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності Проекту.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено Департаментом оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності Фонду державного майна (01133, м. Київ, вул. Генерала Алмазова, 18/9, телефон/факс 200-36-32).

В. о. Голови Фонду

В. ТРУБАРОВ

«_____» _____ 2019 року